

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

VYRIAUSYBĖS KOMISIJOS ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ KLAUSIMAMS KOORDINUOTI POSĖDŽIO PROTOKOLAS

Vilnius

Posėdžio data ir laikas: 2025 m. balandžio 15 d., 15:00-16:30 val.

Posėdžio vieta: Vyriausybės rūmai

Posėdžio pirmininkas: Gediminas Černiauskas, Ministro pirmininko patarėjas (Komisijos)

Posėdžio sekretorė: Jurgita Lukaševičienė, Vyriausybės kanceliarijos strateginio valdymo grupės patarėja

Dalyvavo:

Komisijos nariai:

1. Gediminas Černiauskas, Ministro pirmininko patarėjas (Komisijos pirmininkas)
2. Giedrė Purvaneckienė, Finansų viceministras (Komisijos pirmininko pavaduotoja)
3. Agila Barzdienė, ekonomikos ir inovacijų viceministrė;
4. Jelena Čelutkienė, sveikatos apsaugos viceministras;
5. Jurgita Lukaševičienė, Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės patarėja (Komisijos sekretorė);
6. Julius Pranevičius, užsienio reikalų viceministras;
7. Aušra Putk, socialinės apsaugos ir darbo viceministrė;
8. Ana Selčinskienė, Viešojo valdymo agentūros direktorė;
9. Marius Skarupskas, Ministro pirmininko patarėjas;
10. Gintaras Valinčius, Lietuvos mokslo tarybos pirmininkas;
11. Agnė Vilkončiūtė, viešosios įstaigos Vyriausybės strateginės analizės centro (toliau – STRATA) direktorė;
12. Rolandas Zuoza, švietimo, mokslo ir sporto viceministrė

Kiti posėdžio dalyviai:

1. Inga Masiulaitytė-Šukevič, Valstybės duomenų agentūros generalinės direktorės pavaduotoja
2. Vaida Jankauskaitė, STRATA vyr. politikos analitikė / laikinai einanti Strateginių įžvalgų formavimo grupės vadovės pareigas
3. Giedrė Beleckienė, STRATA vyr. politikos analitikė
4. Augustas Alekna, programos "Kurk Lietuvai" dalyvis Vyriausybės kanceliarijoje
5. Kristina Miliauskaitė, Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės patarėja
6. Aušra Gratulevičienė, Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės vyresnioji patarėja
7. Osvaldas Šmitas, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Talentų politikos grupės vadovas
8. Linas Kadys, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Talentų politikos grupės vyresnysis patarėjas
9. Agnė Kavaliauskienė, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Talentų politikos grupės vyresnioji patarėja
10. Giedrė Ulytė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Neformalaus švietimo skyriaus vyriausioji specialistė

11. Laima Taparauskienė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Studijų mokslo ir technologijų departamento direktorė
12. Donatas Tamulaitis, Užsienio reikalų ministerijos Išorinių ekonominių santykių ir ekonominio saugumo politikos departamento direktorius

Darbotvarkė:

1. 2024 m. žmogiškojo kapitalo būklės ataskaita.
2. Užsienio studentų integracijos į darbo rinką priemonė.
3. Komisijos 2025-2028 m. darbo planas.
4. Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo ir Gimstamumo ir šeimos tyrimo įgyvendinimo eiga

SVARSTYTA. 2024 m. Žmogiškojo kapitalo būklės ataskaita

STRATA vyr. politikos analitikė Giedrė Beleckienė pristatė 2024 m. Žmogiškojo kapitalo būklės ataskaitos rezultatus (ataskaita prieinama STRATA internetinėje svetainėje: [2024 Lietuvos žmogiškojo kapitalo bukė FINAL.pdf](#)). Akcentavo, kad ataskaitoje orientuojamasi į darbo jėgos analizę ir tai, kaip darbo jėga tenkina darbo rinkos lūkesčius. Paminėjo, kad žmogiškasis kapitalas apibrėžiamas taip pat kaip ir ES ir apima išsilavinimą, darbo patirtį ir sveikatą. Žmogiškojo kapitalo būklės ataskaita skirta informuoti politikos formuotojus ir sprendimo priėmėjus. Joje pateikiamos su žmogiškuoju kapitalu susijusių rodiklių reikšmės, atskleidžiama žmogiškojo kapitalo panaudojimo ir formavimo problematika. Taip pat ataskaitoje pateikiamos žmogiškųjų išteklių paklausos ir pasiūlos prognozės, kurios rengiamos administracinių duomenų pagrindu ir atsižvelgiant į šalies Ekonominės raidos scenarijų (kurį rengia Finansų ministerija) ir oficialiąsias Eurostato gyventojų skaičiaus prognozes (laukiama VDA planuojamų demografinių prognozių, kuriomis bus naudojamos vietose Eurostato duomenų). Prognozavimas remiasi istorinių duomenų analize, kas labiau atspindi praeities tendencijas. Visi ataskaitoje naudojami duomenys yra imami iš Valstybės duomenų agentūros (toliau – VDA) ir Švietimo valdymo informacinės sistemos. Informavo, kad STRATA papildomai šiuo metu testuoja Darbo rinkos signalų, turinčių įtakos žmogiškojo kapitalo raidai, aptikimo modelį, kuris leistų geriau įvertinti ateities tendencijas. Modelio testavimo rezultatai bus pateikti iki kitų metų pabaigos.

Sveikatos apsaugos viceministrė Jelena Čelutkienė atkreipė dėmesį, kad slaugytojų profesijos patrauklumas labai žemas ir jį dar labiau mažina privalomas matematikos egzamino reikalavimas. Taip pat informavo, kad gydytojų ir slaugytojų poreikio nustatymui naudoja STRATA parengtą prognozavimo modelį ir pasiteiravo, ar Žmogiškojo kapitalo būklės ataskaita taip pat paremta tuo pačiu modeliu ir ar jame buvo atsižvelgta į paslaugų poreikį.

Švietimo, mokslo ir sporto viceministras Rolandas Zuoza pastebėjo, kad dėl matematikos egzamino būtų reikalinga atskira diskusija.

Giedrė Beleckienė informavo, kad Žmogiškojo kapitalo būklės ataskaitoje pateiktoms prognozėms ir SAM specialistų prognozėms rengti naudojami modeliai yra skirtingi.

Ekonomikos ir inovacijų viceministrė Agila Barzdienė išreiškė poreikį turėti sektorinius IRT prognozių tyrimus kasmet (arba bent kas antrus metus). Atliekant šias prognozes, būtų prašoma remtis ne tik praeities administraciniais duomenimis, bet ir ateities signalais.

STRATA atstovai patikino, kad metodologiškai atlikti sektorinius tyrimus yra įmanoma, tačiau galimybes juos atlikti įsivertins bendro STRATA planuojamų darbų krepšelio kontekste ir atsižvelgiant į tyrėjams tenkantį darbo krūvį.

Užsienio reikalų viceministras Julius Pranevičius pasiteiravo, ar tyrime buvo atsižvelgta į grįžtančios diasporos veiksnį. Giedrė Beleckienė paminėjo, kad grįžtančių lietuvių skaičius viršija išvykstančiųjų, tačiau detalesnė analizė nėra atlikta. Komisijos pirmininkas Gediminas Černiauskas ir Julius Pranevičius siūlė šį aspektą plačiau panagrinėti 2025 m. rengiamoje žmogiškojo kapitalo būklės ataskaitoje.

Ministro pirmininko patarėjas Marius Skarupskas kėlė klausimą, kokiems sprendimams analizės rezultatai buvo panaudoti ir ar buvo vertinamos tų sprendimų pasekmės. STRATA vyr. politikos analitikė Giedrė Beleckienė paaiškino, kad Žmogiškojo kapitalo būklės ataskaita nėra vertinamojo pobūdžio – joje nepateikiami konkretūs sprendimų siūlymai. Ataskaitos paskirtis – informuoti politikos formuotojus ir sprendimų priėmėjus apie identifikuotas žmogiškųjų išteklių paklausos ir pasiūlos darbo rinkoje problemas ir apie galimybes joms spręsti. Sprendimus dėl tolimesnių veiksmų (tarp jų išsamesnių tyrimų inicijavimą) konkrečiais klausimais, priima šios Komisijos nariai tarpusavio diskusijų pagrindu.

Jelena Čelutkienė atkreipė dėmesį, kad ataskaitoje gyvenimo trukmės rodiklius reikėtų analizuoti ne nuo 2021 m., kuomet rodiklį stipriai įtakėjo COVID-19 pandemija, o nuo 2015-2016 m., nuo kurių yra svarbių pakitimų sveikatos priežiūroje, susijusių su prevencinėmis programomis ir vaistų vartojimu.

Socialinės apsaugos ir darbo viceministrė Aušra Putk informavo, kad SADM naudojamosi Ataskaitos rezultatai ir į juos buvo atsižvelgiama formuojant Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą (toliau – VPNĮP) – konkrečiai, numatytos priemonės dėl regionų karjeros centrų plėtros, taip pat dėl 50+ amžiaus grupei skirtų priemonių inventorizacijos.

Jelena Čelutkienė informavo, kad SAM prognozes naudoja formuojant valstybės užsakymą ŠMSM dėl studijų, rezidentų vietų planavimo.

STRATA direktorė Agnė Vilkončiūtė akcentavo, kad ši Komisija yra sudaryta iš žmogiškųjų išteklių srityje dirbančių ministerijų viceministrų ir kitų susijusių institucijų vadovų. Todėl STRATA Žmogiškojo kapitalo ataskaitą atneša būtent šiai Komisijai, kuri ir sprendžia žmogiškųjų išteklių klausimus nacionaliniu mastu. Ataskaita naudojama ministerijų ir institucijų veikloje, o esant poreikiui inicijuojami gilesni teminiai tyrimai.

Gediminas Černiauskas akcentavo, kad naudojamos Eurostato prognozės yra labiau pesimistinės nei vėliau pasireiškia faktiškai – procesai labiau pozityvūs nei prognozės galimai dėl to, kad Eurostato modeliai nėra pritaikyti mažai valstybei. Tikimasi, kad nacionalinė VDA planuojama demografinė prognozė bus tikslesnė. Taip pat pakvietė institucijas teikti siūlymus STRATA po posėdžio dėl aspektų, kuriais galima būtų pagilinti žmogiškojo kapitalo būklės ataskaitą.

NUTARTA:

1. STRATA rengiant 2025 m. Žmogiškųjų išteklių būklės ataskaitą, įvertinti ir pagal galimybes atsižvelgti į 2025-04-15 posėdžio metu išsakytus ir po posėdžio raštu pateiktus siūlymus.

SVARSTYTA. Užsienio studentų integracijos į darbo rinką priemonė

Agila Barzdienė informavo, kad su „Investuok Lietuvoje“ buvo įvertinta, koks yra papildomas dirbančiųjų aukštos pridėtinės vertės sektoriuose žmogiškųjų išteklių poreikis –

tam, kad pasiekti ES vidurkį reiktų į darbo rinką atvesti 60 tūkst. žmonių, jeigu pasiekti pirmaujančias šalis – 100 tūkst. žmonių. Ieškant efektyviausių sprendimų, buvo atkreiptas dėmesys į užsienio studentų pritraukimo į darbo rinką galimybes. Konkrečių skaičių, kiek užsieniečių studentų įsidarbina Lietuvoje, nėra, tačiau galima preliminariai vertinti, kad šalyje lieka 7-10 proc. studijuojančių užsieniečių (iš viso šiuo metu studijuojančių užsieniečių Lietuvai aktualiuose sektoriuose yra apie 4 tūkst.). Pabandyta suformuoti pilotinį projektą, kaip padėti studentui nukeliauti pas darbdavį.

EIM atstovė Agnė Kavaliauskienė pristatė šiais metais planuojamą įgyvendinti pilotinį projektą, skirtą užsienio studentų įtraukimui į Lietuvos darbo rinką. Projektas paremtas Švietimo paramos mainų fondo tyrimo rezultatais. Planuojama, kad pagal EIM pilotinę priemonę bus įgyvendinami 3 metų trukmės projektai, jiems kasmet skiriama po 80 tūkst. Eur. Manoma, kad projektų vykdytojai galėtų būti miestų agentūros (pvz. Go Vilnius). Projektu siekiama išbandyti studentų integracijos į darbo rinką veiklas, suprasti, kas veikia, o kas ne. Svarbus įmonių įsitraukimas, identifikuojant kokių sričių, kompetencijų studentų reikia. Taip pat svarbu užtikrinti projekto suderinamumą su kitų ministerijų veiklomis, ypač, skirtomis lietuvių kalbos mokymui.

LMT pirmininkas Gintaras Valinčius informavo, kad LMT įgyvendina priemonę, pagal kurią organizuojamos studentų mokslinės praktikos. Priemonė skirta užsieniečių pritraukimui ir diasporos sugrįžimui ir laikinam (2 mėn.) įsidarbinimui Lietuvoje. Nauju laikotarpiu LMT kartu su ŠMSM planuoja įgyvendinti dvi svarbias priemones. Viena jų – „Mano pirmoji komanda“, skirta aukšto lygio tyrėjams, kurie gali aplikuoti į „grantą“ ir pradėti savo karjerą Lietuvoje. Antra priemonė skirta kompetencijų centrams įkurti, kurią įgyvendinant bus įkurta apie 100 darbo vietų.

Agila Barzdienė akcentavo, kad aukštos pridėtinės vertės sektoriuose reikalingi ir labai aukšto lygio tyrėjai, ir vidutinės grandies specialistai. Turi būti išlaikomas balansas.

Gediminas Černiauskas kėlė klausimą, ar buvo bandoma įvertinti pinigine išraiška, kiek vertės sugeneruotų vienas Lietuvoje likęs studentas. Agnė Kavaliauskienė informavo, kad atskirai Lietuvoje likusių įsidarbinančių sukuriama vertė nebuvo skaičiuota, tačiau tyrime įvertinta, kad Lietuvoje studijuojantys užsienio studentai sugeneruoja apie 87 mln. Eur per vienerius mokslo metus. Agila Barzdienė pasidalino su VRM atliktu skaičiavimu, kiek į biudžetą sugeneruoja žaidimų sektoriuje darbuotojai iš Baltarusijos. Gediminas Černiauskas pasiūlė bandomojo projekto argumentaciją papildyti preliminariais sugeneruojamos vertės skaičiavimais.

Švietimo, mokslo ir sporto viceministras Rolandas Zuoza pristatė, kad VPNJP turi labai konkrečią su EIM bandomuoju projektu susijusią priemonę – „Parengti tarptautinių studentų pritraukimo modelį, skatinantį Lietuvos aukštojo mokslo žinomumo užsienyje didinimą, Lietuvoje studijuojančių užsieniečių kultūrinę, socialinę ir ekonominę integraciją, taip pat apimantį jiems taikomų migracijos procedūrų tobulinimą, siekiant užtikrinti kvalifikuotų specialistų rengimą prioritetiniuose sektoriuose“. ŠMSM atstovė Laima Taparauskienė informavo, kad yra sudaryta darbo grupė ir planuojamas pirmasis darbo grupės posėdis. Kito Komisijos posėdžio metu bus pristatyta platesnė informacija.

Agila Barzdienė akcentavo, kad EIM pilotinis projektas yra nedidelės apimties ir yra skirtas suprasti, kas suveikia, o kas ne. Vėliau šis projektas galėtų integruotis į bendro ŠMSM kuriamo modelio apimtį.

SADM viceministrė Aušra Putk informavo, kad šioje srityje iš SADM pusės veikia regioniniai karjeros centrai (kurių šiuo metu yra 15), kurie galėtų labiau orientotis į užsieniečius studentus. Taip pat turi integracijos priemonių. Informavo, kad lietuvių kalbos mokymo užsieniečiams priemonės koordinavimas numatytas Kultūros ministerijai. Tačiau SADM lietuvių kalbos mokymus vykdo per Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo priemonę bei Užimtumo tarnybą.

SVARSTYTA. Komisijos 2025-2028 m. darbo planas

Gediminas Černiauskas pristatė siūlomą Komisijos 2025-2028 metų darbo planą (pridedamas prie posėdžio protokolo). Informavo, kad pateiktomis temomis būtų siūloma rengti 20-30 psl. apimties „Baltųjų knygų“ tipo dokumentus, pagrįstus statistine informacija. Taip pat yra siekiama nagrinėjamas temas sieti su aktualiais tuo laikotarpiu vykdomais ministerijų darbais ir priimamais sprendimais. Tuo atveju, jeigu Komisijos nariai pritartų siūlomo darbo plano koncepcijai, vėliau būtų sutarta, kas konkrečiai siūlomus dokumentus rengtų.

Agnė Vilkončiūtė padėkojo už pateiktą Komisijos darbo planą ir pritarė plane suformuluotiems siūlymams STRATA rengiamai žmogiškojo kapitalo būklės ataskaitai. Atkreipė dėmesį, kad 2025 m. ataskaitoje, kuri jau yra pradėta rengti, į siūlymus atsižvelgs pagal galimybes. Kitų metų ataskaitose pateikti siūlymai bus integruoti. Taip pat dėl duomenų prieinamumo ir jų pateikimo terminų išreiškė poreikį nukelti Žmogiškųjų išteklių būklės ataskaitos pateikimo terminą iš birželio 1 d. į liepos 31 d.

Gintaras Valinčius taip pat pritarė siūlymams ir išreiškė galimą LMT prisidėjimą prie pasiūlytų temų. Pabrėžė, kad labai palaiko siūlymą 2027 metais nagrinėti žmogiškųjų išteklių problematiką ir pozicionuoti Lietuvą kaip akcentuojančią žmogiškųjų išteklių ir talentų pritraukimo problematiką Lietuvos pirmininkavimo Tarybai metu.

Marius Skarupskas siūlė neapsiriboti tik tyrimų pasiūlytomis temomis rengimu ir pristatymu, o analizuoti konkrečias ministerijų vykdomas priemones ir inicijuoti veiksmus.

Gediminas Černiauskas atkreipė dėmesį, kad siūlomame plane numatytas ir kas ketvirtį ministerijų teikiamų temų nagrinėjimas, kas ir apimtų praktinės patirties dalinimąsi. Pakvietė ministerijas per dvi savaites pateikti konkrečias temas dėl tarpinstitucinio pobūdžio klausimų, kuriuos būtų tikslinga aptarti Komisijos formate. Šiomis temomis būtų papildytas posėdžiui pateiktas Komisijos darbo planas. Dalis klausimų galės būti įtraukiami pagal poreikį (ad hoc), formuojant posėdžių darbotvarkes.

Julius Pranevičius kėlė klausimą, koks bendrai matomas Komisijos vaidmuo, pvz. migracijos klausimais, bei darbo rezultatas.

Gediminas Černiauskas paminėjo, kad migracijos klausimais veikia kita Vyriausybės komisija, vadovaujama VRM. Tačiau šių komisijų nagrinėjamų klausimų fokusas šiek tiek skiriasi. Dėl Komisijos darbo rezultatų – jie turėtų apimti situacijos analizę, statistiką, o taip pat ir konkrečias priemones. Rezultato konkretumas priklauso nuo klausimo, nes tam tikrais klausimais Lietuvoje apskritai nėra sutartos bendros pozicijos, pvz. pabėgėlių iš Ukrainos ateities klausimu.

Agnė Kavaliauskienė informavo, kad EBPO buvo teikusi rekomendaciją, kad Komisijai siūlomi sprendimai pradžioje turėtų būti išdiskutuoti ekspertinės grupėse.

Agila Barzdienė pateikė matymą, kad Komisija gali būti formatu, kur ieškoma bendrų sprendimų vienai problemai. Pvz. matytų galimybę pristatyti ir išdiskutuoti idėją ir koncepciją rengiant Talentų politikos pagrindų įstatymą.

NUTARTA:

1. STRATA Žmogiškųjų išteklių būklės ataskaitos rengimo terminą nukelti iš birželio 1 d. į liepos 31 d.
2. Patvirtinti Komisijos 2025-2028 m. darbo planą, atsižvelgus į 2025-04-15 posėdžio metu dalyvių išsakytas ir per 2 savaites po posėdžio raštu pateiktas pastabas ir siūlymus.

SVARSTYTA. Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo ir Gimstamumo ir šeimos tyrimo įgyvendinimo eiga

Ministro pirmininko patarėja Giedrė Purvaneckienė pristatė, kad Vyriausybės užsakymu yra inicijuoti du dideli tyrimai – Lietuvos ilgalaikis socialinis tyrimas (toliau – LIST) ir Gimstamumo ir šeimos tyrimas (toliau – GŠT).

STRATA atstovė Vaida Janauskaitė informavo, kad jau yra patvirtinta paraiškos forma, LMT planuoja skelbti kvietimą teikti paraiškas. Tyrimų pradžia priklauso nuo tyrimą įgyvendinančių institucijų galimybių pradėti darbus ir sutarimo, kada juos būtų efektyviausia pradėti.

Gintaras Valinčius patvirtino, kad techninius klausimus šį mėnesį baigs spręsti ir per gegužės mėn. bus vykdomas paraiškų teikimas, kurių pagrindu bus sudaromos sutartys. Atsižvelgiant į tai, galimybės tyrimus pradėti būtų liepos mėn. Atkreipė dėmesį, kad šie projektai labiau atitinka mokslinių tyrimų infrastruktūros sukūrimą, o ne pačius mokslinius tyrimus.

VDA atstovė Inga Masiulaitytė-Šukevič informavo, kad realiausia darbų pradžia galima būtų planuoti lapkritį, nes tyrimus pradėti vasarą yra neefektyvu. Atkreipė dėmesį, kad atnaujinti tyrimų įgyvendinimo planai pritarimui bus teikiami ir Komisijai.

Posėdžio pirmininkas

Gediminas Černiauskas

Posėdžio sekretorė

Jurgita Lukaševičienė